APROBAT
la ședința Senatului,
Decizia nr. 8/18
din 23.09. 2021

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

MINERVA 2019-2022
Strengthening Research Management and
Open Science Capacities of HEIs in Moldova and Armenia

POLITICA UNIVERSITĂȚII DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU” DIN REPUBLICA MOLDOVA PRIVIND ACCESUL DESCHIS LA INFORMAŢIE

Cercetarea biomedicală constituie o direcţie prioritară în activitatea Universităţii de Stat de Medicină şi Farmacie „Nicolae Testemiţanu” din Republica Moldova (în continuare USMF „Nicolae Testemiţanu”), care tinde spre sporirea continuă a beneficiilor rezultate din investiţiile publice și impactul benefic asupra calității vieții populației țării. În acest context, instituția își definește propria viziune și politică privind comunicarea științifică, circulația eficientă a informației, transferul de cunoştinţe din perspectiva mişcării Accesului Deschis la informaţie, fenomen care reprezintă instrumentul-cheie în stimularea științei și inovării.

USMF „Nicolae Testemiţanu” recunoaşte importanța strategică a Accesului Deschis la informaţie în contextul diseminării cunoştinţelor ştiinţifice în spiritul promovat de Iniţiativa Accesului Deschis de la Budapesta (2002); Declaraţia de la Bethesda privind Accesul Deschis la Publicaţii (2003); Declaraţia de la Berlin privind Accesul Deschis la Cunoştinţe în domeniul Ştiinţei şi Ştiinţelor Umanitare (2003); Recomandările Uniunii Europene 2018/790 din 25 aprilie 2018 privind accesul la informațiile științifice și conservarea acestora; „Plan S” privind Accesul Deschis; Inițiativa OA2020; Codul cu privire la ştiinţă şi inovare al Republicii Moldova (2004); Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030”; Foaia naţională de parcurs pentru integrarea Republicii Moldova în Spaţiul European de Cercetare pe anii 2019-2021; Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023; Principii obligatorii privind accesul public la rezultatele cercetărilor finanţate de Consiliul European de Cercetare (2008), Recomandarea Comisiei UE din 25 aprilie 2018 privind accesul la informațiile științifice și păstrarea acestora, și se angajează să disemineze cât pe mai larg posibil rezultatele activității ştiinţifice ale instituţiei în limitile eticii ştiinţifice și dreptului de autor.

Universitatea susține inițiativele naționale și internaționale privind Accesul Deschis la informație, promovează mișcarea și beneficiile acesteia în cadrul comunității universitare. În

acest context, din 13 iulie 2021 USMF „Nicolae Testemițanu” se regăsește printre semnatarii Declarației de la Berlin.

Eliminarea barierelor de acces la publicațiile științifice realizate în cadrul USMF „Nicolae Testemiţanu” va pune fundamentele pentru o comunicare științifică eficientă, va spori atât vizibilitatea, cât și impactul activității de cercetare asupra societății.

Pe termen lung, Universitatea îşi propune creşterea indicatorilor de calitate şi performanţă în cercetarea ştiinţifică. În acest sens *Accesul Deschis la informaţie* poate contribui esenţial la promovarea rezultatelor ştiinţifice şi performanţelor tehnologice, a cercetărilor inovatoare, orientate spre creşterea vizibilităţii, şi la recunoaşterea semnificaţiei lor pe plan naţional și internaţional.

Definiții:

Acces Deschis *(engl. Open Access)* accesul on-line, gratuit, permanent și nelimitat la rezultatele științifice finanțate din fonduri publice, realizate într-o formă corectă şi care respectă criteriile de etică a cercetării ştiinţifice;

arhivare – procesul de conservare a documentelor în repozitoriu conform criteriilor prestabilite;

autoarhivare – procesul de conservare a publicaţiilor proprii de către autor, în mod individual, conform criteriilor prestabilite;

autor – persoană fizică prin a cărei activitate a fost creată opera şi care beneficiază de protecţia dreptului de autor asupra operei sale;

deponent – autorul sau editura care deţin drepturile exclusive asupra documentului şi plasează documentele în repozitoriu;

calea de Aur – publicarea articolelor în reviste cu acces deschis;

calea Verde – presupune arhivarea/autoarhivarea publicațiilor științifice în repozitorii cu acces deschis;

cercetător – orice membru care face parte din personalul de cercetare al USMF „Nicolae Testemițanu” de la toate nivelurile educaționale, indiferent de statutul de angajare;

copie digitală - copie electronică a publicației aflată în etapa finală (fie manuscrisul final al autorului, după evaluarea inter pares a versiunii editorului);

perioadă de embargo – perioadă de timp în care accesul la textul publicației științifice este restricționat. Perioada maximă de embargo este de 12 luni;

publicație – lucrare publicată (sau în curs de publicare) a unui sau unui grup de cercetători din cadrul instituției (mai exact, aceasta poate fi sub formă de: articole, monografii, capitole de carte, rapoarte, prezentări pentru conferințe);

Repozitoriu USMF „Nicolae Testemitanu” / Repozitoriu instituțional – arhiva electronică a Universității care conservează publicațiile științifice și/sau date de cercetare corelate *cu metadate* ale membrilor comunității universitare și oferă instrumente avansate de căutare, navigare și acces deschis la colecțiile sale digitale;

reviste cu acces deschis – publicații periodice științifice electronice în care sunt incluse articole disponibile gratuit în mediul on-line;

reviste hibride* cu *acces deschis – reviste științifice electronice cu abonament, care conțin articole publicate în acces deschis contra unei taxe de procesare *(engl. Article Processing Charge);*

date de cercetare – informații colectate, observate sau create cu scopul de a analiza, produce și demonstra rezultatele unei cercetări originale. Datele de cercetare dețin un număr identificator, metadate și sunt gestionate de un administrator;

metadate – informații cu caracter descriptiv privind conținutul și autorul publicației științifice;

fonduri publice – sume alocate din bugetul de stat destinate funcționării instituțiilor publice.

Obiective:

1. Conservarea și gestionarea pe termen lung a publicațiilor ştiinţifice realizate de comunitatea universitară.
2. Asigurarea accesului cât mai larg posibil la lucrările ştiinţifice ale membrilor comunității universitare.
3. Promovarea mișcării Accesului Deschis la informaţie și a beneficiilor acestuia în cadrul comunității universitare.
4. Susținerea cercetătorilor în vederea publicării rezultatelor cercetării în acces deschis.

Acțiuni:

1. Implementarea Accesului Deschis la publicațiile științifice prin două modele complementare: arhivare/autoarhivare în Repozitoriul USMF „Nicolae Testemițanu” (în continuare Repozitoriul instituțional, abrevierea - RI) și înregistrarea revistelor științifice ale Universității în Registrul internațional DOAJ (Directory of Open Access Journals).
2. Asigurarea funcționalității și dezvoltarea continuă a Repozitoriului instituţional.
3. Autorii publicaţiilor ştiinţifice elaborate în baza proiectelor de cercetare finanţate în totalitate sau parţial din buget sau granturi sunt obligaţi să depună versiunea finală a lucrării (pre-print sau post-print) în acces deschis în Repozitoriul instituţional.
4. Autorii publicaţiilor editate cu susţinerea deplină sau parţială a USMF „Nicolae Testemiţanu” şi publicate la Centrul Editorial-Poligrafic „Medicina” vor prezenta administratorului Repozitoriului varianta electronică a lucrării pentru a fi depusă în arhiva digitală instituțională.
5. Autorii vor depune lucrările ştiinţifice și/sau didactice în Repozitoriul instituțional, pe perioada activității lor în cadrul Universității.
6. La etapa depunerii publicaţiilor în RI, autorii completează și semnează Declarația prin care își exprimă acordul privind publicarea rezultatelor științifice în acces deschis.
7. Autorii sunt încurajaţi să publice lucrările lor la edituri/în reviste care permit arhivarea în repozitorii instituţionale cu acces deschis.
8. USMF „Nicolae Testemiţanu” încurajează cercetătorii să publice datele de cercetare în Repozitoriul instituţional sau într-o altă arhivă electronică de date cu acces deschis.

9. În cazul în care există anumite restricții din partea editorilor, autorii sunt obligaţi să prezinte referințele bibliografice și rezumatul lucrării pentru a fi incluse în Repozitoriul instituţional.
10. În cazul în care autorul, din anumite motive, refuză publicarea în RI, se permite stabilirea perioadei de embargo (6-12 luni). Publicațiile vor fi vizibile și disponibile din data expirării perioadei de embargo stabilite.
11. Autorii trebuie să asigure corectitudinea arhivării publicațiilor conform condițiilor editoriale impuse.
12. Departamentul Cercetare va coordona şi va monitoriza procesul de dezvoltare a Repozitoriului instituţional.
13. Catedrele, laboratoarele şi centrele ştiinţifice care găzduiesc și sprijină cercetarea științifică, cercetătorii care generează rezultatele cercetărilor, bibliotecarii și alte persoane interesate sunt încurajaţi să manifeste susținere pentru Accesul Deschis la informaţie şi să publice articole şi lucrări științifice în reviste cu acces deschis şi în Repozitoriul USMF „Nicolae Testemiţanu".
14. Biblioteca Științifică Medicală va gestiona Repozitoriul instituţional, asigurând funcționarea acestuia și conservarea pe termen lung a lucrărilor ştiinţifice realizate de comunitatea universitară, va organiza sesiuni de instruire pentru autori privind autoarhivarea publicațiilor în RI.
15. USMF „Nicolae Testemițanu" va promova mişcarea Accesului Deschis prin diferite forme şi metode.
16. Fiecare lucrare publicată de autorii – colaboratori ai USMF „Nicolae Testemițanu" – va obţine licenţa *Creative Commons de Atribuire-Necomercial* (CC BY-NC), ce oferă libertatea de reutilizare şi este mandatată în politicile finanţatorilor (CC BY). Licenţa „Atribuire – Necomercial" (CC BY-NC) permite altora de a copia, utiliza, distribui, transmite și afișa public lucrarea, de a crea și distribui lucrări derivate în orice mediu digital, cu scop necomercial, atâta timp cât este creditat autorul lucrării originale și nu sunt încălcate drepturile de autor.
17. Responsabilii pentru aplicarea şi promovarea prezentei politici, soluţionarea litigiilor, introducerea modificărilor din partea părţilor interesate sunt prorectorul pentru activitatea de cercetare şi directorul Bibliotecii Ştiinţifice Medicale.
18. Politica Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova privind Accesul Deschis la informaţie va intra în vigoare din data aprobării şi va fi revizuită odată la 5 ani sau la necesitate.

Elaborat de:

Liubovi Karnaeva, director Biblioteca Ştiinţifică Medicală
Olesea Dobrea, director adjunct Biblioteca Ştiinţifică Medicală
Silvia Ciubrei, director adjunct Biblioteca Ştiinţifică Medicală